

KIRJASTOISTA KANSANVALLAN AREENOITA - KOKEILUT

Kick-off etätyöpajan tiivistys
12.6.2020 klo 9-12

AGENDA

9.00 Taustaa lyhyesti

9.10 Työpajan käytännöt

9.20 Hankkeen tavoitteet & mittarit

9.35 **pienryhmissä:** yhteistyötehtävä 1

10.15 Tehtävän purku yhdessä

10.30 - 10.45 TAUKO

10.45 Kohderyhmät kirjastokokeiluissa

10.55 **pienryhmissä:** yhteistyötehtävä 2

11.35 Kohderyhmätehtävän läpikäynti yhdessä

11.50 Ratkaisuideat - kotitehtävän ohjeistus

12.00 Työpaja loppuu

Tehtävä 1: tavoitteet ja mittarit

Tehtävä: mieti itseksesi (5min)

1. Mistä tiedämme, että hanke on onnistunut? Kuvaile tilannetta, jossa kaikki on mennyt “putkeen”.
2. Mitä huolia/uhkia näet hankkeen toteuttamisessa?

Vahvuudet...

Heikkoudet...

Mahdollisuudet....

Uhat...

Tehtävä (kootut vastaukset)

Tavoitteet

- On pystytty toteuttamaan erilaisia tapahtumakonsepteja eripuolella Suomea eri laajuuksilla
- On pystytty vaihtamaan kirjastojen kokemuksia
- On pystytty vahvistamaan kirjastojen roolia vuoropuhelun alustana
- Päätöksenteko ja keskustelu on tuotu lähemmäs kuntalaista
- On saatu uusia ryhmiä mukaan keskusteluun aktiivisemmin (esim. nuoret, maahanmuuttajat)
- Rakentavan ja kunnioittavan keskustelukulttuurin luominen
- Politikot kiinnostuvat ja osallistuvat tasapuolisesti eri poliittisista puolueista
- Kirjastoihin saataisiin ihmisiä, jotka eivät täällä normaalisti asioi
- Kansalaiset kiinnostuvat ja vaikuttavat
- jää pysyvä toimintamalli, jokin hyvä idea konkretisoituu toiminnaksi, nykyisä toimintaa onnistutaan uudelleenajattelemaan
- Det är väl nu jag ska säga att allt detta borde göras på finska svenska och engelska genast från första början
- saadaan aikaan innostava pössis :)
- Om visioner. Här i Jakobstad vill vi nog bygga något stort , inte bara en hörna
- hymyö ja onnistumisen kokemuksia
- Komppaan myös Tiinan aikaisemmin esittämää ideaa lasten ja nuorten osallistamisesta. Lisäksi uusien ihmisten saaminen ovista sisään olisi hyvä tavoite.
- Rikasta tulevaisuuskeskustelua paikallisesti tärkeästä kehittämisteemasta
- Kirjastoihin saataisiin ihmisiä, jotka eivät täällä normaalisti asioi.
- Det är väl nu jag ska säga att allt detta borde göras på finska svenska och engelska genast från första början
- Antaa mahdollisuuden avata päättäjien silmiä sille, että kirjastot ovat mahtavia kohtaamispaikkoja
- Aktiiviset päättäjät tasot käyttävät toimintamallia (kunta, maakunta, valtio, EU
- Kirjasto toimisi luonnollisena kohtaamispaikkana live ja diginä
- Toimiva ja tiedostettu malli
- Monipuoliset teemat/tasot
- poliittinen työ tulee näkyväksi

Tehtävä (kootut vastaukset)

Vahvuudet

- kirjastojen välinen vuoropuhelu ja kokemusten vaihto

Mahdollisuudet

- Äänestysvilkkauksen valtuustoon nuoria, maahanmuuttajia ihmisille mahdollisuus seurata tärkeiden asioiden etenemistä konkreettisemmin
- oppilaitoksia mukaan?
- uusia verkostoja? Teams on uusi normaali Yleisradio?
- eri ikäiset kuntalaiset osallistuisivat
- politiikka olisi "avautunut" etenkin nuoremmille
- saavutettaisiin erilaisia ihmisryhmiä
- käsiteltäisiin erilaisia teemoja, mittakaava olisi laaja
- hyödynnettäisiin erilaisia kanavia

Uhat

- Miten tavoitetaan maahanmuuttajat? Nuoret? Haaste on että EU-politiikka ja päätöksenteko jää kamalan etäiseksi
- tilarajoitteet –ei saa häiritä kirjaston peruskäyttöä
- kirjaston on haastavaa saavuttaa ihmisiä jotka eivät käytä kirjaston palveluita
- resurssit & aikataulu
- jos teemat jäävät liian yksipuolisiksi
- ei saada pysyvää rahoitusta
- kuka johtaa

Heikkoudet

Tehtävä (kootut vastaukset)

Vahvuudet

- Ihmiset tietävät ja tuntevat paikan. Se tulee heille ensimmäisenä mieleen, kun pitäisi löytää tietoa tai vaikutusmahdollisuuksia
- Ihan sama minä tason politiikasta tai päätöksistä on kyse.
- Esimerkiksi tilaisuus, jossa mielenkiintoinen, ihmisten arkea koskettava pohjaluento jostain teemasta ja sen pohjalta yleisökeskustelu, jossa ihmiset kuuntelevat toisiaan.

Mahdollisuudet

- Antaa mahdollisuuden avata päättäjien silmiä sille, että kirjastot ovat mahtavia kohtaamispaikkoja
- Nuoret lähtee mukaan ja ymmärtää että kirjastosta löytyy tietoa miten vaikutetaan kunnan tasolla
- uusien ihmisten saaminen ovista sisään olisi hyvä tavoite.
- Kirjastoihin saataisiin ihmisiä, jotka eivät täällä normaalisti asioi
- Antaa mahdollisuuden avata päättäjien silmiä sille, että kirjastot ovat mahtavia kohtaamispaikkoja

Uhat

- Voimavarojen riittämättömyys, kehittämisteemat eivät fokusoidu riittävästi
- Henkilökunnan mahdollisuudet osallistua tällaiseen “ylimääräiseen” toimintaan ovat pienet
- uhkana, että kunnan valtuustoon saa liikaa tilaa
- Uhkana näen aggressiiviset osallistujat
- Menee poliitikkojen ehdoilla eli ottavat tilanteen yksinpuheluna eli alkavat puhtaasti kampanjoimaan
- Turvallisuuskysymykset: Jos on kovin suosittu palvelu alkaa houkuttelemaan myös häiriköitä ja trolleja.
- Ei saisi tulla ihmisten mielissä jonkun poliitikon tai poliittisten ryhmän äänitorveksi.

Heikkoudet

- Det brukar blir jättesvårt att i ett senare skede koda in andra språk, de som gör program brukar säga att det är djupkodat på ett visst sätt och nu i efterskott kan vi inte ändra...
- Ei saada ihmisiä innostumaan ja tulemaan mukaan tilaisuuksiin. Ihmiset kokevat, että tilaisuus ei ole ollut tasapuolinen (esim. että on riittävän moniarvoinen edustus). Onko tarpeeksi asiantuntevia keskustelun johdattelijoita. Pienellä paikkakunnalla asiat saattavat henkilöityä.

Yhteenveto

Vahvuudet/mahdollisuudet

Hankkeen vahvuuksina nähdään kirjasto instituutiona; se koetaan jo nyt luotettavaksi ja turvalliseksi tilaksi kaikenlaisille kävijöille.

Hankkeen myötä toivotaan, että yhä laajempi kävijäjoukko aktivoituisi arjessaankin ottamaan osaa poliittiseen toimintaan, ja että esimerkiksi nuoret saisivat uudenlaisia tapoja olla osallisena ja tulla kuulluiksi.

Toiveena on, että hanke toisi myös moniäänisyyttä ja -aiheisuutta poliittisiin keskusteluihin.

Uhat/heikkoudet

Uhkana hankkeelle nähdään omistajuuden epäselvyys ja hankkeen resurssit. Kuten hankkeissa ylipäätään, jatkuvuus ja sen vaatima rahoitus nähdään potentiaalisena haasteena.

Kirjastojen näkökulmasta on haasteellista tavoittaa ihmisiä, jotka eivät jo ole heidän asiakkaitaan. Ilman uudenlaisia käyttäjäryhmiä, keskustelun pelätään yksipuolistuvan.

Yhteenveto

Tavoitteet & Mittarit

Hankkeen kautta halutaan tehdä poliittisesta toiminnasta inklusiivisempaa ja näkyvämpää. Kun poliittista työtä avataan ja tehdään ymmärrettäväksi kansalaisille, toivotaan sen tuovan uudenlaista kohtaamisen ja osallisuuden kokemuksia.

Kokeilujen tavoitteena on saada aikaan malli, joka skaalautuu paitsi kansallisesti myös EU-tasolla.

Aihiot ohjureista:

Kuulluksi tulemisen tunne/osallisuus

Diversiteetti

Skaalautuvuus

Näkyvyys/ymmärrettävyys

Tehtävä 2: kohderyhmän valinta

Kokeiluilla tulee olla aina jokin kohderyhmä

- Vältetään “*kaikille, mutta oikeasti ei kenellekään*” -ilmiötä
- Voidaan ymmärtää, minkä kiinnostaa, mikä liikuttaa, missä liikkuvat
- Voidaan jäsentää konkreettisesti ongelmat ja ratkaisuja
- Voidaan kuulla, testata ja kokeilla heidän kanssaan

- jos **kansalaisia** ei kiinnostu
- areena on tyhjä
- jos **päittäjiä** ei kiinnostu
- dialogia ei synny
- jos **kirjastot** ei innostu
- areenaa ei ole

Tehtävä (kootut vastaukset) - ERILAISET KOHDERYHMÄT

Kävimme keskustelua keskeisistä kohderyhmistä, joita tuli tässä kohtaa useita. Tärkeää olisi löytää tavoitteisiin sopiva kohderyhmä. Tiivistys mahdollisista kohderyhmistä:

Aktiiviset, helpommin mukaan saatavat isot ryhmät

- Aktiiviset, joita tavoitetaan laaja joukko helpommin
- Tavalliset kuntalaiset
- Nuoret
- Työelämässä toimivat
- Ikääntyneet
- Eri kieliryhmät

TIETTYYN TEEMAAN LIITTYVÄT

- Globaaleista aiheista kiinnostuneet
- aluemalli - Oman alueen aiheista kiinnostuneet
- Kuplassa elävät, jotka haluavat avartaa ajatteluaan
- Vihreistä asioista kiinnostuneet nuoret (ja heidän kauttaan muut)

Ihmiset, joiden ääni ei kuulu yleensä

- ihmiset, jotka kokevat, ettei ääni kuulu. Nämä voivat olla kaupunkikohtaisia!
- kansalaiset, jotka kokevat politiikan vieraaksi
- "nukkuvien" puolueeseen kuuluvat
- nuoret maahanmuuttajataustaiset
- Ei kirjastoissa kävijät – uudet kasvot
- nuoret perheelliset ihmiset
- nuoret syrjäytymisen uhan alla
- erityisryhmät (moniäänisyys)
- de gamla som sitter ensam på effektiverat boende eller bor hemma
- suomalaiset kielivähemmistöt
- Ihmisille, jotka haluaa ajatuksen aihetta ja laajentaa näkökulmiaan - arkeen ajateltavaa laajemin

Päätäjät ja muut toimijat

- valtuutetut
- uusien sote-alueiden luottamushenkilöt
- juuri valitut kansanedustajat
- MEP:t.
- Viranhaltijat
- puolueiden paikallis/piirijärjestöt
- nuoriso-, vammais-, ikääntyneiden neuvostot, vapaa sivistystyö
- Kansalaisjärjestöjen toimijat
- Kansalaisaktivistit
- Asiantuntijat ja tutkijat

PURKU - MITÄ TEHDÄÄN & KIRJASTON ROOLI

Pohdittiin pienryhmissä, mitkä on todennäköisimmät kohderyhmät kokeiluihin. Tiivistimme keskustelua seuraavanlaisesti:

KUKA: kokeilun kohderyhmät

MITÄ/MITEN TEKEE: kokeilun tapa

KIRJASTON ROOLI - miksi kirjasto?

Karkealla tasolla kohderyhmät jakautuvat kahteen:

- A. Ihmiset, jotka kokevat, ettei ääni kuulu. Nämä voivat olla kaupunkikohtaisia!
- B. Aktiiviset, helpommin mukaan saatavat.

Kansalaisten lisäksi päättäjien ja muiden toimijoiden kohderyhmät tulee valita monipuolisesti ja kohderyhmän kokonaisuuden sopien

Keskeistä mieltä missä ja miten valittu kohderyhmä saadaan mukaan

- Vierailut
- Ratkaisun tulisi olla mukana kohderyhmän omassa elämänpiirissä: mobiiliratkaisut voi olla osalle parempi kuin tilaisuus. Fyysinen osallistuminen ei aina myöskään mahdollista kaikille
- Erilaiset fyysiset kokeilut: esim. kirjastoauto, pop up
- Sähköinen/digitaalinen osallistuminen voi toisille olla hankalaa → joku auttamassa, joku tuottamassa materiaalia
- Keskustelut verkossa
- Sekä kasvokkain ja etänä samaan aikaan myös mahdollista

Tärkeä kirjaston roolissa on löytää kohderyhmä ja oikeat kanavat millä viestiä ja saavuttaa heidät:

- **missä liikkuvat ja mistä aiheesta puhuvat?**
Rakennetaan porkkana

Lisäksi kirjaston rooli voi olla:

- Fake news-ilmiöiden karsiminen
- Yhteiskunnallisen ajattelun herättely
- Rakentaa mahdollisuutta matalan kynnyksen osallistumiseen

Keskeistä kohderyhmän valinnassa

On hyvin erilaista hakea jo kirjastoa käyttäviä ja aktiivisia kansalaisia ja päättäjiä, kuin kirjaston ei-käyttäjiä tai ryhmiä, jotka eivät aktiivisesti itse hakea vaikuttamisen ja dialogin paikkaa.

Molemmat ovat hyviä kohderyhmiä, mutta tavoitteet ja mittarit, jolla onnistumista mitataan eroavat hieman toisistaan. Osallistumismäärä voi olla aktiivisten ryhmän valittua hyvä mittari, kun taas ei-aktiivisten ryhmässä mittarit voivat olla laadullisesti erilaisia ja tavoitteet maltillisempia, mutta vaikuttavuus sen sijaan voi olla korkea.

Nostetaan nuoria kiinnostava ilmiö esiin someavaikuttajien kautta. Kun saadaan mukaan, voidaan kertoa, miten voi vaikuttaa heitä kiinnostavissa asioissa. Kirjastosta tulee nuorille tätä kautta paikka, johon kääntyy, jos haluaa tietää miten asioihin vaikutetaan.

Tuoreet päättäjät ja äänestäjät, joilla on kautta jäljellä voisi jutella miten nyt oikeasti edistetään asioita

Seuraavat askeleet

- mitä odotamme sinulta?

Seuraava askel kohderyhmän valinnassa

Ehdotamme, että kokeilut jaetaan kahteen isompaan kohderyhmään, joista kirjasto valitsee jommankumman. Kohderyhmiä tarkennetaan ratkaisuiden tarkennuttua. Näistä kootaan kaikkien opit yhteen. Kohderyhmät ylätasolla:

A. Aktiiviset, helpommin mukaan saatavat.

- hyöty: lähtevät mukaan ja tuovat näkyvyyttä hankkeelle

B. Ihmiset, jotka kokevat, ettei heidän äänensä kuulu.

Nämä voivat olla kaupunkikohtaisia!

- hyödyt: haasteellisempaa saada mukaan, mutta vaikuttavaa tietyssä kohderyhmässä & ei aktivoida vain jo aktiivisia

Mukaan olisi tärkeää saada mukaan ja kehittää monipuolisia ja erilaisia kokeiluja, jotta

- opimme yhdessä eri kokeiluista ja voimme jakaa oppeja toisillemme projektin aikana
- saamme arvokasta kokemusta, mikä voisi toimia parhaiten erilaisilla kirjastoilla
- voimme jatkojalostaa ja iteroida kokeiluja niiden ollessa vielä käynnissä

Käy keskustelu kirjastossanne siitä, mikä asiakasryhmä olisi tärkeintä saada mukaan! Vältetään “kaikkea kaikille” -ajattelua, ja pyritään löytämään erilaiset asiakasryhmät eri kirjastoille, jotta maksimoimme kokeiluiden oppimispotentiaalin.

Aikataulu ja työpajat

Projektin aikataulu touko-syyskuu 2020

TAUSTAYMMÄRRYS

KONSEPTIEN YHTEISSUUNNITTELU

ITERATIIVISET KOKEILUT

Kick-off
-palaveri

Kirjastotyöpaja 1:
Taustaymmärrys

Kirjastotyöpaja 2 :
Ratkaisut, mittarit ja
jäsenmys

Kirjastotyöpaja 3:
Kokeilujen valmistelu,
tavoitteet

Osallisten kuuntelu ja yhteissuunnittelu (kansalaiset, poliitikot, kirjastolaiset)

konseptien kevyt validointi osallisten kanssa

toukokuu

kesäkuu

elokuu

syyskuu

lokakuu

 Kirjastotyöpajat

 Solita + Sitran tiimi

 Osallisten haastattelu/palaute

Yhteisten työpajat kesä-syyskuu 2020

1. Työpaja kirjastojen kanssa

Kick-off -etäpalaveri

12.6. klo 9-12

- Hankkeen yleisesittely
- Esittelyt, odotukset ja reunaehdot tekemiselle
- Kirjastokokeiluiden kohderyhmät
- Ratkaisuideat - kotitehtävä

2. Työpaja

Ratkaisut - lähipalaveri

19.8. klo 9.30-12.30

- Ennalta valmisteltujen ratkaisuideoiden jatkokehitys ja uusien ideointi
- Tavoitteiden & mittareiden tarkennus

3. Työpaja syksy

Kokeilut etäpalaveri

1.9. klo 9.30-12.30

- Opit validoinneista
- Ratkaisujen iterointi/jatkokehitys
- Ratkaisuideoista kokeiluiksi
- Käytännön asioista sopiminen

Validoinnit: kevyt palaute ratkaisuihin kansalaisilta, kirjastoilta, poliitikoilta

Kansalaisvaikuttajaprofiilit

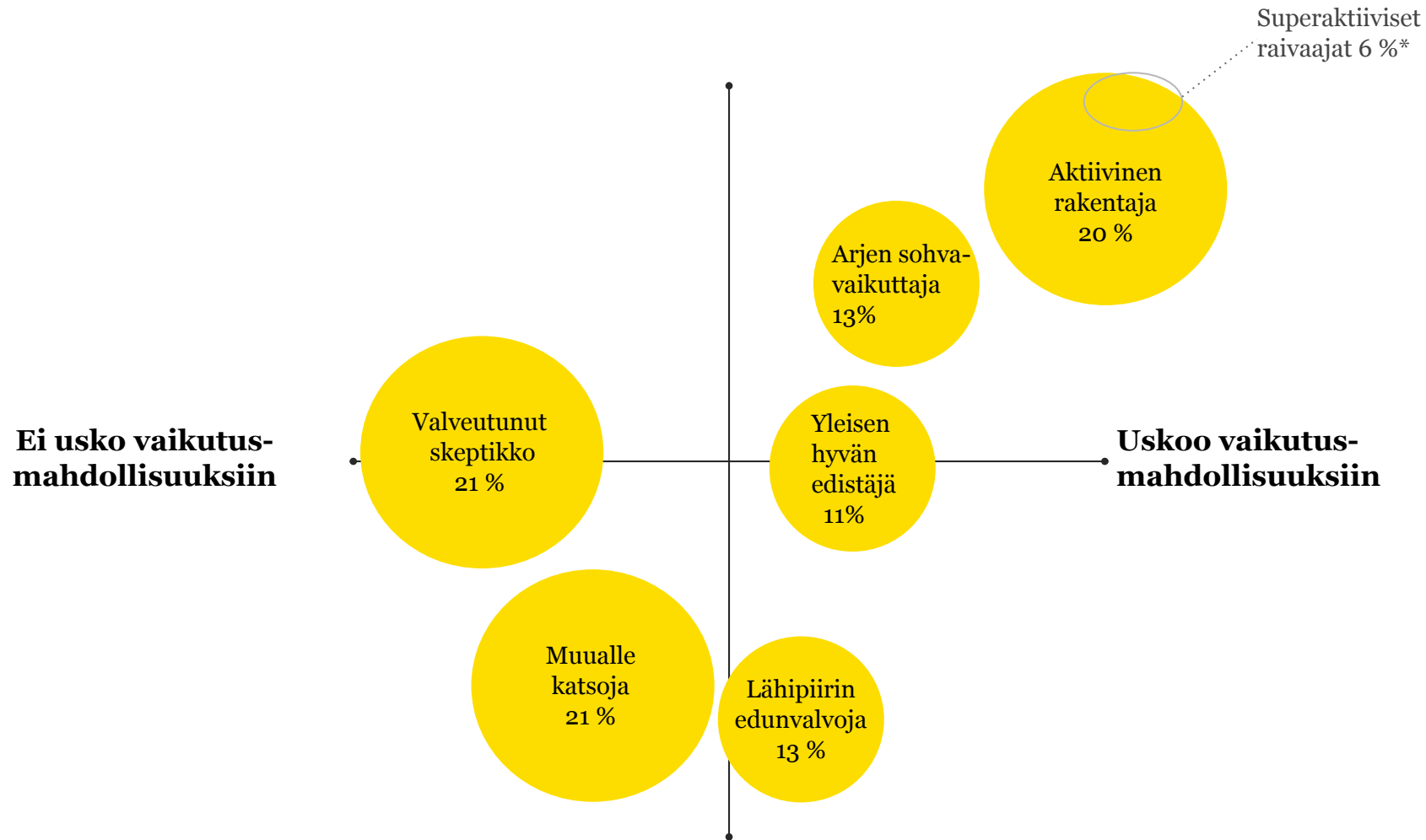
Kansalaisvaikuttamisen profiileista voi lukea tarkemmin Sitran sivuilta

<https://media.sitra.fi/2020/03/18123803/suomalaiset-kansalaisvaikuttajina.pdf>

Kansalaisia motivoi vaikuttamaan erilaiset asiat

Muut ja isompi kuva

Minä ja läheiset

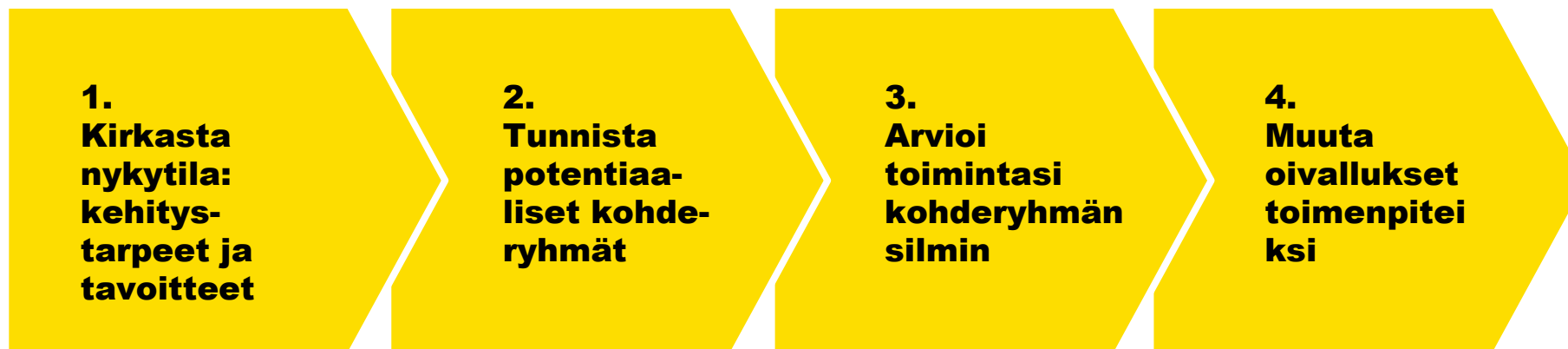
Profiilit antavat konkreettisen tavan työstää kokeiluja valituille ryhmille

Kansalaisvaikuttamisen profiileista voi lukea tarkemmin Sitran sivuilta

<https://media.sitra.fi/2020/03/18123803/suomalaiset-kansalaisvaikuttajina.pdf>

Olipa tavoitteesi sitten nykytoiminnan kehittäminen tai uusien kohderyhmien löytäminen, tämä työkalu auttaa sinut alkuun ihmiskeskeisessä suunnittelussa. Käy jokainen profiili huolellisesti läpi ja mieti miten toimintasi näyttäytyy yksittäisen, profiilia edustavan henkilön, arjessa. Voit hyödyntää profiileja herättelemään omaa ajatteluasi kirjoittamalla ylös oivalluksia materiaalista tai järjestämällä organisaatiossasi ihmiskeskeisen työpajan, jossa käynte läpi materiaalia yhdessä kollegoiden kanssa.

Päaset alkuun neljällä yksinkertaisella vaiheella!

Kiitos!

